

Bruxelles, 28 mai 2021
(OR. en)

**Dosar interinstituțional:
2018/0196(COD)**

6674/1/21
REV 1 ADD 3

FSTR 21
REGIO 36
FC 9
SOC 122
PECHE 75
CADREFIN 122
JAI 237
SAN 119
CODEC 295
PARLNAT 127

EXPUNERE DE MOTIVE A CONSILIULUI

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării
REGULAMENTULUI PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare
regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru
o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și
acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri,
precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru
securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea
frontierelor și politica de vize

- Expunere de motive a Consiliului
- Adoptată de către Consiliu la 27 mai 2021

I. INTRODUCERE

1. La 29 mai 2018, Comisia a adoptat propunerea de regulament privind dispozițiile comune (RDC) ¹. Propunerea inițială de RDC stabilea dispoziții comune pentru șapte fonduri care fac obiectul gestiunii partajate: Fondul de coeziune, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul pentru azil și migrație, Instrumentul de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și vize și Fondul pentru securitate internă. La 14 ianuarie 2020, împreună cu propunerea de instituire a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), Comisia a propus diverse modificări la RDC ² spre a integra FTJ ca nou fond care intră sub incidența ansamblului de norme prevăzute de RDC. La 28 mai 2020, în urma pandemiei de COVID-19 și ca parte a CFM revizuit pentru perioada 2021-2027 și a pachetului de redresare, Comisia a propus diverse modificări ale pachetului legislativ privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027, printre care și modificări suplimentare ale RDC ³.
2. Comitetul Economic și Social European și-a adoptat avizul cu privire la propunerea inițială de RDC la 17 octombrie 2018 ⁴, iar cu privire la propunerile modificate la 10 iunie 2020 ⁵ și 18 septembrie 2020 ⁶.
3. Comitetul Regiunilor și-a adoptat avizul cu privire la propunerea inițială de RDC la 5 decembrie 2018 ⁷, iar cu privire la propunerile modificate la 14 octombrie 2020 ⁸.
4. Curtea de Conturi Europeană și-a adoptat avizul privind RDC la 31 octombrie 2018 ⁹.

¹ Doc. 9511/18 + ADD 1.

² Doc. 5259/20 + ADD1.

³ Doc. 8399/20 + ADD1.

⁴ JO C 62, 15.2.2019, p. 83.

⁵ JO C 311, 18.9.2020, p. 55.

⁶ JO C 429, 11.12.2020, p. 236.

⁷ JO C 86, 7.3.2019, p. 41.

⁸ JO C 440, 18.12.2020, p. 191.

⁹ JO C 17, 14.1.2019, p. 1.

5. Parlamentul European și-a adoptat poziția în primă lectură cu privire la RDC în cadrul ședinței plenare din 27 martie 2019.
6. Grupul de lucru pentru măsuri structurale a examinat propunerea de RDC în cadrul mai multor reuniuni desfășurate în timpul președințiilor bulgară, austriacă, română, finlandeză, croată, germană și portugheză.
7. Comitetul Reprezentanților Permanenți a aprobat diferite mandate parțiale de negociere cu privire la diferite părți ale regulamentului (blocuri ale RDC) între decembrie 2018 și mai 2019 ¹⁰. La 22 iulie 2020, Comitetul Reprezentanților Permanenți a aprobat un alt mandat parțial pentru negocierile cu Parlamentul European în ceea ce privește propunerile modificate ale Comisiei în materie de RDC ¹¹. Totodată, la 5 octombrie 2020, mandatul parțial de negociere a fost actualizat de Comitetul Reprezentanților Permanenți pentru a ține seama de concluziile Consiliului European privind cadrul financiar multianual 2021-2027 și pachetul de redresare, adoptate în cadrul reuniunii extraordinare a Consiliului European din 17, 18, 19, 20 și 21 iulie 2020 ¹².
8. Pe baza mandatelor respective, președințiile română, finlandeză, croată, germană și portugheză au desfășurat negocieri interinstituționale care s-au încheiat în februarie 2021.
9. La 16 martie 2021, Comisia pentru dezvoltare regională (REGI) a Parlamentului European a aprobat rezultatul negocierilor interinstituționale. La 18 martie 2021, președintele comisiei REGI a transmis o scrisoare președinției Consiliului indicând faptul că va recomanda plenului ca poziția Consiliului să fie acceptată fără amendamente, sub rezerva verificării de către experții juriști-lingviști, în a doua lectură a Parlamentului.
10. Ținând seama de acordul sus-menționat și în urma revizuirii de către experții juriști-lingviști, Consiliul și-a adoptat poziția în primă lectură la 27 mai 2021, în conformitate cu procedura legislativă ordinară prevăzută la articolul 294 din TFUE.

¹⁰ Doc. 11149/19 (versiunea consolidată a mandatelor parțiale privind RDC).

¹¹ Doc. 9428/20.

¹² Doc. 10879/20.

II. OBIECTIV (articolele 1-9)

11. În conformitate cu articolele 174, 175, 177 și 322 din TFUE, printre altele, RDC constituie regulamentul-cadru pentru un set de fonduri care fac obiectul gestiunii partajate și care au scopul de a sprijini statele membre să își consolideze coeziunea economică, socială și teritorială, prin reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor sau insulelor celor mai defavorizate. Sunt stabilite dispoziții comune în temeiul articolului 177 din TFUE care prevăd norme specifice de politică aplicabile FEDR, FSE+, Fondului de coeziune, FTJ și FEAMPA.
12. În plus, pentru a continua în mod coordonat și armonizat execuția prin gestiune partajată a fondurilor Uniunii, sunt stabilite norme financiare în temeiul articolului 322 din TFUE pentru toate fondurile care fac obiectul RDC, poziția în primă lectură a Consiliului precizând în mod clar domeniul de aplicare al dispozițiilor relevante.
13. RDC va sprijini următoarele obiective de politică:
 - (a) o Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale;
 - (b) o Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii nete de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile;
 - (c) o Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității;
 - (d) o Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
 - (e) o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.

III. ANALIZA POZIȚIEI ÎN PRIMĂ LECTURĂ A CONSILIULUI

(a) Abordarea strategică și programare (articolele 7-37)

14. Acordul de parteneriat, pregătit de fiecare stat membru, va constitui un document strategic concis care să orienteze negocierile dintre Comisie și statul membru în cauză referitoare la elaborarea programelor din cadrul FEDR, al FSE+, al Fondului de coeziune, al FTJ și al FEAMPA.
15. Statele membre, la nivelul teritorial corespunzător, în conformitate cu cadrul lor instituțional, juridic și financiar, și organismele desemnate de ele în acest sens vor fi responsabile pentru pregătirea și implementarea programelor. De asemenea, acestea vor ține seama în mod corespunzător de principiul parteneriatului în cursul implementării.
16. Principiile orizontale au fost consolidate, printre altele, cu scopul de a asigura durabilitatea finanțării, prin sprijinirea obiectivelor UE în materie de climă și mediu, prin integrarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ” și a principiului „eficiența energetică înainte de toate” și prin consolidarea, totodată, a legăturii cu planurile naționale privind energia și clima. Programele vor indica ținta privind contribuția în domeniul climei pentru fiecare stat membru ca procent din alocarea sa totală din FEDR și din Fondul de coeziune.
17. Pentru a le oferi statelor membre suficientă flexibilitate în execuția alocărilor care le revin în cadrul gestiunii partajate, poziția în primă lectură a Consiliului permite să se transfere anumite niveluri de finanțare între fonduri și între instrumentele care fac obiectul gestiunii partajate și instrumentele gestionate direct și indirect. În plus, fiecare stat membru va avea, de asemenea, flexibilitatea de a contribui la Programul InvestEU, în anumite condiții prevăzute în regulament.
18. Pentru a se asigura condițiile prealabile necesare pentru utilizarea eficace și eficientă a sprijinului acordat de Uniune prin intermediul fondurilor, se va stabili o listă limitată de condiții favorizante, precum și un set concis și exhaustiv de criterii obiective pentru evaluarea acestora, acestea fiind specificate clar în dispozițiile relevante, atât din partea dispozitivă, cât și din anexele regulamentului.

19. Poziția în primă lectură a Consiliului continuă o abordare similară a mecanismelor existente care asigură o legătură între politicile de finanțare ale Uniunii și guvernanta economică a Uniunii în perioada 2014-2020, astfel încât să-i permită Comisiei, pentru perioada 2021-2027, să prezinte Consiliului o propunere de suspendare parțială sau integrală a angajamentelor sau a plăților pentru unul sau mai multe programe ale unui stat membru atunci când statul membru în cauză nu întreprinde acțiuni eficace în contextul procesului de guvernanta economică. Programele FSE+ și Interreg vor fi excluse din domeniul de aplicare al mecanismelor respective.
20. Pentru a consolida și mai mult legătura dintre politica de coeziune și semestrul european, statele membre vor efectua pentru prima dată o evaluare intermediară în 2024 pentru fiecare program sprijinit din FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FTJ. Intenția evaluării este de a asigura o ajustare completă a programelor pe baza performanței fiecărui program. Pentru programele din cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, un quantum reprezentând 50 % din contribuția pentru anii 2026 și 2027 („quantum de flexibilitate”) se va reține pentru fiecare program în fiecare stat membru și se va aloca definitiv programului numai după adoptarea deciziei Comisiei în urma evaluării intermediare.
21. Colegiuitorii au decis, de asemenea, să acorde Comisiei competențe pentru a adopta măsuri temporare cu scopul de a facilita utilizarea fondurilor ca răspuns la circumstanțe excepționale sau neobișnuite. Comisia va dispune de cadrul legislativ necesar pentru a adopta măsurile cele mai adecvate în lumina unor astfel de circumstanțe, menținând în același timp obiectivele fondurilor.
22. Pentru a se reduce sarcina administrativă, poziția în primă lectură a Consiliului permite să se implementeze asistența tehnică la inițiativa statului membru legată de implementarea programelor prin utilizarea unei rate forfetare pe baza progreselor înregistrate în implementarea programelor. Cu toate acestea, în cazul în care se preferă continuitatea cu perioada 2014-2020, poziția Consiliului oferă statului membru posibilitatea de a continua să primească rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar și plătite în cadrul operațiunilor de implementare a asistenței tehnice.

(b) Monitorizare, evaluare, comunicare și vizibilitate (articolele 38-50)

23. Pentru a examina performanța programelor, statele membre vor înființa comitete de monitorizare, care vor include reprezentanți ai partenerilor relevanți. În cazul FEDR, al FSE+ și al Fondului de coeziune, rapoartele anuale de implementare vor fi înlocuite de evaluări anuale ale performanțelor, bazate pe cele mai recente informații și date privind implementarea programului, puse la dispoziție de statul membru.
24. Autoritățile responsabile de programe, beneficiarii și părțile interesate din statele membre vor fi în continuare responsabile pentru desfășurarea de acțiuni de conștientizare privind realizările finanțărilor din partea Uniunii și vor avea datoria să informeze publicul larg în consecință. Poziția în primă lectură a Consiliului consideră activitățile vizând transparența, comunicarea și vizibilitatea drept elemente esențiale pentru a da vizibilitate pe teren acțiunilor Uniunii.

(c) Sprijinul financiar din fonduri (articolele 51-68)

25. Poziția Consiliului contribuie la simplificarea utilizării fondurilor și la reducerea riscului de eroare. În acest scop, sunt definite atât formele contribuției furnizate de Uniune statelor membre, cât și formele sprijinului furnizat de statele membre beneficiarilor. Autoritățile de management vor fi în măsură să furnizeze granturi sub formă de finanțare nelegată de costuri. În ceea ce privește granturile acordate beneficiarilor, intenția este ca statele membre să recurgă tot mai mult la opțiuni simplificate în materie de costuri.
26. Pentru a asigura claritatea juridică, poziția în primă lectură a Consiliului precizează perioada de eligibilitate a cheltuielilor sau a costurilor în legătură cu operațiunile sprijinite din fonduri în temeiul regulamentului aflat în discuție și restricționează sprijinul acordat operațiunilor finalizate.

(d) Gestione și control (articolele 69-85)

27. Poziția în primă lectură a Consiliului permite statelor membre să determine, din proprie inițiativă, un organism de coordonare care să asigure legătura cu Comisia și să îi furnizeze acesteia informații, precum și să coordoneze activitățile autorităților responsabile de programe din statul membru respectiv.
28. Poziția în primă lectură a Consiliului asigură totodată un echilibru adecvat între execuția efectivă și eficace a fondurilor, pe de o parte, și costurile și sarcinile administrative aferente, pe de altă parte, prin asigurarea unui caracter mai adecvat al controalelor de gestiune și auditurilor în ceea ce privește frecvența, domeniul de aplicare și aria de acoperire. În acest sens, poziția Consiliului garantează proporționalitatea controalelor de gestiune cu riscurile care rezultă din evaluarea anterioară, precum și proporționalitatea auditurilor cu nivelul de risc pentru bugetul Uniunii.

(e) Gestiunea financiară și cadrul financiar (articolele 86-112)

29. Poziția în primă lectură a Consiliului propune un set de măsuri proporționale care să fie puse în aplicare la nivelul statelor membre și al Comisiei pentru a proteja interesele financiare și bugetul Uniunii.
30. Pentru a promova obiectivele TFUE referitoare la coeziunea economică, socială și teritorială, obiectivul „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică” va sprijini toate regiunile, alocând resurse din cadrul obiectivului respectiv din FEDR și FSE+ utilizându-se o cheie de alocare care se bazează predominant pe produsul intern brut („PIB”) pe cap de locuitor. Statele membre al căror venit național brut (VNB) pe cap de locuitor este sub 90 % din media Uniunii vor beneficia de sprijin și din Fondul de coeziune în cadrul aceluiași obiectiv.
31. Resursele pentru obiectivul de „Cooperare teritorială europeană” (Interreg) vor fi alocate statelor membre pe baza unei metodologii de alocare specifice, care ia în considerare în special densitatea populației în zonele de frontieră.
32. Comisia va stabili defalcarea anuală a alocărilor disponibile pentru fiecare stat membru pentru FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FTJ în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, împreună cu lista regiunilor eligibile, precum și cu alocările destinate obiectivului de „Cooperare teritorială europeană” (Interreg).

33. Poziția în primă lectură a Consiliului stabilește totodată, pentru fiecare categorie de regiuni, după caz, ratele maxime ale cofinanțării în domeniul politicii de coeziune, pentru a se garanta respectarea principiului cofinanțării printr-un nivel adecvat al sprijinului național public sau privat.

(f) Alte dispoziții (articolele 112-119)

34. Pentru a asigura continuitatea furnizării de sprijin în domeniul de politică relevant, poziția în primă lectură a Consiliului stabilește dispoziții de etapizare între perioada 2014-2020 și perioada 2021-2027.

IV. CONCLUZIE

35. Poziția în primă lectură a Consiliului reflectă compromisul la care s-a ajuns în cadrul negocierilor dintre Consiliu și Parlamentul European, cu sprijinul Comisiei.
36. Consiliul consideră că poziția sa în primă lectură constituie un text echilibrat care îndeplinește toate obiectivele Regulamentului privind dispozițiile comune.
-